

1 öre Säter 1629

Gustav II Adolf

Av alla Gustav II Adolfs kopparmynt uppvisar Säter 1629 den absolut största variationsrikedomen. Man kan fråga sig om det är möjligt för en enskild samlare att få sin myntsamling helt komplett, och svaret är NEJ. Det finns alltför många mynt som bara är kända i ett eller ett fåtal exemplar.

Långa och korta pilfjädrar förekommer både med och utan NOVA i omskriften. Detta har vi låtit ligga till grund för att bilda fyra huvudgrupper 1629 års sätermynt.

Vi tycker oss ha sett tre olika myntmästarmärken, och vi har identifierat dem som typerna 1, 3 och 4. Myntmästarmärkena har inverkat på tabellstrukturen.

Den prydnad som finns kl 12 på frånsidan har varit extra knepig att klassificera, men vi tycker oss ha sett typerna 1, 3 och 4. I något enstaka fall har vi sett typ 7. Dessa detaljer har vi hänfört till undergrupperingar i tabellen.

En märklig detalj är den lilla prydnaden på åtsidan mellan kungakronan och riksskölden (dock inte för sköldarna VI och VII). Den dyker upp helt sporadiskt och vi har inte kunnat skönja något mönster för när den borde finnas.

Denna detalj har vi hänfört till undergrupperingar i tabellen.

För valsställningen markeras motvända sidor med motvända pilar. Valsställningen har hänförts till undergrupperingar i tabellen.

I sällsynta fall förekommer det att valsar från 1628 har återanvänts och punsats om. Denna egenhet har antingen hänförts till undergrupperingar eller till särskilt myntnummer.

Huruvida ett mynt är sällsynt eller inte framgår av följande:

	Ingen markering. Varianten är vanlig
F	Förekommer, men är inte vanlig
R	Sällsynt (rar)
XR	Mycket sällsynt, färre än 10 ex kända
Unik	Endast ett ex är känt

Det har varit svårt att ange sällsynthetsgraden för flera av mynten på grund av att de inte har beskrivits förut. Hallborg och Hartmann tog ju inte hänsyn kungakronorna i sin förteckning, och det gjorde inte heller Appelgren i auktionskatalogen över Cavallis kopparmynt. Sannolikt kommer det i framtiden att bli revideringar av sällsynthetsgraden för flera av mynten i tabellen.

Förteckningen har skapats i samarbete med Anatoly Skripunov, St Petersburg.

Om tabellen nedan ser konstig ut, klicka << här >>

Peka på bilderna av rikssköldarna för att expandera dem (ej klicka).

Klicka på respektive myntnummer för att få mer information. Använd höger musknapp för att öppna i nytt fönster.

Grupp 1. NOVA + korta pilfjädrar

riks-sköld	kunga-krona	frånside-krona	ord i frånsidans omskrift		ord i åtsidans omskrift	MM	frs prydn	valör format	prydnad mellan krona och RS	vals-ställ-ning	ytterligare detaljer	rari-tet	Mynt nr
	5a	13	CVPREA	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns	↑↓	Årtal ändrat från 1628 till 29	R	52
	5a	13	CVPR	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns	↑↓	Årtal ändrat från 1628 till 29. Frs-kronan dubbelpunsad	R	53a
			CVPRE	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns	↑↓		R	53b
												↑↓	
	5e2	13	CVPRE	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR		↑↓		R	55
	5a	13	CVPRE	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns	↑↓		XR	55½

Grupp 2. NOVA + långa pilfjädrar

riks-sköld	kunga-krona	frånside-krona	ord i frånsidans omskrift	ord i åtsidans omskrift	MM	frs prydn	valör format	prydnad mellan krona och RS	vals-ställ-ning	ytterligare detaljer	rari-tet	Mynt nr
------------	-------------	----------------	---------------------------	-------------------------	----	-----------	--------------	-----------------------------	-----------------	----------------------	----------	---------

	5a	13	CVPR	DALARENS	SVE GOT	MM3	4	1 ÖR		↑↓		R	56		
							SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR		↑↓		F	57
							SVEC GO	MM3	4	1 ÖR		↑↓			58
							SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR		↑↓			59a
				CVPRE	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns	↑↓			59b	
					DALARENS	SVEC GOT	MM3	1	1 ÖR		↑↓		R	60	
										↑↓				61a	
		5e2	13	CVPRE	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR		↑↓	Årtal ändrat från 1628 till 29. Frs-kronan dubbelpunsad	F	61b	

	5a	13	CVPRE	DALARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns	↑↓		XR	63
---	----	----	-------	----------	----------	-----	---	------	-------	----	--	----	----

Grupp 3. utan NOVA + korta pilfjädrar

riks-sköld	kunga-krona	frånside-krona	ord i frånsidans omskrift	ord i åtsidans omskrift	MM	frs prydn	valör format	prydnad mellan krona och RS	vals-ställ-ning	ytterligare detaljer	rari-tet	Mynt nr
------------	-------------	----------------	---------------------------	-------------------------	----	-----------	--------------	-----------------------------	-----------------	----------------------	----------	---------

	2c	12	CVPREA	DA () LARENS	SVE GOT	MM1	1	1 ÖR	finns			F	64				
									SVE GOTH	MM1	1	1 ÖR	finns			R	65
										MM4	1	1 ÖR	finns			R	66

	5a	13	CVPR	DALA () RENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns			R	67a		
														R	67b
						CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR			XR	68
							DAL () ARENS	SVE GOT	MM3	4	1 ÖR			R	69
				CVPREA	DA () LARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR			XR	70		
				CVPREA	DALARENS	SVE GOT	MM sakn	4	1 ÖR			XR	71		
		5e2	13	CVPREA	DA () LAREN	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR				R	72a	
												R	72b		

	6c	12	CVPREA	DA () LARENS	SVE GOT	MM1	1	1 ÖR			2 rosor omger riksvapnet	F	73
---	----	----	--------	---------------	---------	-----	---	------	--	--	--------------------------	---	----

Grupp 4. utan NOVA + långa pilfjädrar

riks-sköld	kunga-krona	frånside-krona	ord i frånsidans omskrift		ord i åtsidans omskrift	MM	frs prydn	valör format	prydnad mellan krona och RS	vals-ställning	ytterligare detaljer	rari-tet	Mynt nr
------------	-------------	----------------	---------------------------	--	-------------------------	----	-----------	--------------	-----------------------------	----------------	----------------------	----------	---------

	2c	14	CVPRE	DA () LARENS	SVE GOT	MM4	3	• 1 • ÖR				R	74a
												R	74b

	5a	14	CVPRE	DA () LAREN	SVE GOT	MM3	4	1 ÖR	finns				R	75	
				DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	1 ÖR	finns				F	76a	
				DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	1 • ÖR	finns				F	76b	
				CVPREA	DA () LARENS	SVEC GOT	MM3	1	1 ÖR				finns	F	76c
				CVPRE	DAL () ARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR				finns	R	76½
5d	13	CVPRE	DAL () ARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns	R	77					

forts grupp 4. utan NOVA + långa pilfjädrar

riks-sköld	kunga-krona	frånside-krona	ord i frånsidans omskrift	ord i åtsidans omskrift	MM	frs prydn	valör format	prydnad mellan krona och RS	vals-ställ-ning	ytterligare detaljer	rari-tet	Mynt nr
------------	-------------	----------------	---------------------------	-------------------------	----	-----------	--------------	-----------------------------	-----------------	----------------------	----------	---------

	5a	13	CVPR	DALA () RENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR				R	78		
			CVPRE	DAL () AREN	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns				R	79	
					SVEC GOT	MM3	1	1 ÖR	finns					80a	
				SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR							80b	
				SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns					F	81a	
			DAL () ARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns					F	81b	
				SVEC GOT	MM4	4	1 ÖR						F	82a	
			SVEC GOT	MM4	4	1 ÖR	finns	↑↓				F	82b		
			14	DA () LAREN	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns					R	83
					SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR							84a
				SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR	finns						84b	
				SVEC GOT	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR						R	85
					SVEC GOT	MM4	4	1 ÖR	finns						86
		SVEC GOT			MM3	4	1 ÖR	finns					R	87a	
		SVEC GOT			MM3	4	1 • ÖR	finns						87b	
		SVEC GOT			MM3	4	1 • ÖR	finns						87c	
		SVEC GOT			MM3	3	1 • ÖR	finns						87d	
		SVEC GOT			MM4	3	1 • ÖR	finns						88a	
		SVEC GOT			MM4	4	1 ÖR	finns	fis-prydn 7 kan förekomma					88b	
		SVEC GOT		MM4	4	1 • ÖR	finns						88c		
		SVEC GOT		MM4	4	1 • ÖR	finns						88d		
		SVEC GOT		MM4	4	1 • ÖR	finns						88e		
		SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR	finns						88f			
		SVEC GOT	MM4	1	1 • ÖR	finns	↑↓					88g			
		SVEC GOT	MM4	1	1 • ÖR							88h			
		DAL () ARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns					R	89a		
			SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns					R	89b		
		CVPREA	DA () LAREN	SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR	finns				XR	91		
			SVEC GOT	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns						92	
				SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns					F	93	
				SVEC GOT	MM3	1	1 ÖR						R	94a	
				SVEC GOT	MM3	1	1 • ÖR	finns						94b	
				SVEC GOT	MM4	1	1 • ÖR	finns						94c	
				SVEC GOT	MM4	1	1 ÖR							94d	
				SVEC GOT	MM4	1	1 • ÖR							94e	
				SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR	finns						94f	
			SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR	finns	strängar i vaseskölden				R	94g		
		SVEC GOT	MM4	1	1 ÖR	finns					R	94h			
		23	CVPRE	DAL () ARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR					XR	95	
					SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns				XR	96a	
		5b	14	CVPRE	DAL () ARENS	SVEC GOT	MM3	4	1 • ÖR	finns			XR	96b	
						SVEC GOT	MM3	4	1 • ÖR	finns				XR	97
						SVEC GOT	MM4	4	1 ÖR	finns				R	98
		5f	14	CVPRE	DA () LAREN	SVEC GOT	MM4	4	1 ÖR	finns				99	
						SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR	finns				XR	100
						SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns					101
		5f	14	CVPRE	DA () LAREN	SVEC GOT	MM3	4	1 ÖR	finns				102	
SVEC GOT	MM4					4	1 ÖR	finns					103a		
SVEC GOT	MM4					4	1 ÖR	finns					103b		
SVEC GOT	MM4					1	1 • ÖR	finns					103c		
CVPREA	DA () LAREN	SVEC GOT	MM4	1	1 ÖR						104				

forts grupp 4. Utan NOVA + långa pilfjädrar

riks-sköld	kunga-krona	frånside-krona	ord i frånsidans omskrift		ord i åtsidans omskrift	MM	frs prydn	valör format	prydnad mellan krona och RS	vals-täll-ning	ytterligare detaljer	rari-tet	Mynt nr							
	5a	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	3	1 ÖR	finns		Skölden saknar tofs på höger sida	R	105a							
								• 1 • ÖR	finns		Skölden saknar tofs på höger sida	R	105b							
								4	• 1 • ÖR	finns		Skölden saknar tofs på höger sida	R	105c						
			CVPEA	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	4	• 1 • ÖR	finns		Skölden saknar tofs på höger sida	unik	105½							
	5a	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM3	4	• 1 ÖR	finns				106a							
								• 1 • ÖR	finns				106b							
								1	• 1 • ÖR	finns	↑↓		107a							
									finns				107b							
								4	1 • ÖR	finns	punkt efter valören saknas ibland			107c						
									• 1 • ÖR	finns				107d						
										finns				107e						
										finns ?	↑↓			107f						
								MM4	1	1 ÖR									XR	108
								MM1	1	1 ÖR									XR	108½
			CVPREA	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	1 ÖR	finns							109a				
• 1 • ÖR	finns										109b									
• 1 • ÖR	finns										109c									
4	• 1 • ÖR	finns									109d									
	5a	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	• 1 • ÖR			ett lejon saknas på riksskölden	XR	110							
	5a	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	• 1 • ÖR					R	111a						
							3	• 1 • ÖR						F	111b					
			CVPREA	DA () LARENS	SVEC GOT		MM4	1	• 1 • ÖR					F	112					
	5g	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	4	1 • ÖR						R	113					
							3	• 1 • ÖR							R	114				
	6a	14	CVPRE	DA () LAREN	SVEC GOT	MM4	3	• 1 • ÖR							115					
							3	• 1 • ÖR								116a				
				DA () LARENS	SVEC GOT		MM4	1	• 1 • ÖR						R	116b				
				MM4	3		• 1 • ÖR													
				CVPREA	DA () LARENS		SVE GOT	MM4	3	1 ÖR							117			
	6b	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	• 1 • ÖR						R	118a					
							3	• 1 • ÖR								118b				
							4	1 • ÖR						R	118c					
CVPREA							DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	• 1 • ÖR					F	119			

forts grupp 4. Utan NOVA + långa pilfjädrar

VII två rosor omger rikssköld 	6c	14	CVPRE	DA () LARENS	SVE GOT	MM4	3	- 1 • ÖR		↑↓		119½			
								1	- 1 • ÖR				120a		
									MM4	3	- 1 • ÖR			120b	
												↑↓		120c	
												↑↓		121a	
						CVPREA		SVEC GOT	MM4	3	- 1 • ÖR				121b
							DA () LARENS	SVE GOT	MM4	1	- 1 • ÖR				XR 122
							DA () LARENS	SVE GOT	MM4	3	1 ÖR				123a
												↑↓			123b
								SVE GOT	MM sakn	3	- 1 • ÖR				R 124a
														R 124b	
				DALARENS							R 125a				
					SVEC GOT	MM sakn	3	- 1 • ÖR				R 125b			
											R 125c				
1:a A i Dalarens dubbelpuns											R	125c			

VII 	6c	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	1	- 1 • ÖR		↑↓		R 127a			
								3	- 1 • ÖR				127b		
												↑↓		127c	
						CVPREA	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	3	- 1 • ÖR				128a
												↑↓		128b	
							DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	3	1 ÖR				XR 128½
							DALARENS	SVEC GOT	MM sakn	3	- 1 • ÖR				R 129
				7a	15	CVPREA	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	3	- 1 • ÖR				130a
												↑↓			130b
				7b	15	CVPREA	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	3	- 1 • ÖR				R 131
				7c	14	CVPRE	DA () LARENS	SVEC GOT	MM4	3	- 1 • ÖR		↑↓		R 132
	15	CVPREA	DA () LARENS		SVEC GOT	MM4	3	- 1 • ÖR				R 133			

Mynt med avvikande utformning som ej fått eget myntnummer

Se nedanstående mynt. Det ser ut som en #88f men det har motvända sidor. Tyvärr går det inte att läsa åtsidans omskrift. Man kan gissa att det står SVEC, men det går inte att definiera ett myntnummer på gissningar. Tills vidare får vi hålla ögonen öppna efter ett liknande mynt som inte är snedcentrerat, och då uppdatera förteckningen.

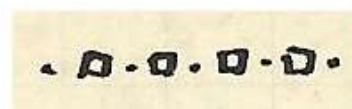
Wedbergs anteckningar

Johan Otto Wedberg (en av grundarna av SNF) gjorde ett privat tillägg till Hallborgs och Hartmanns förteckning i början av 1900-talet.

Tre av Wedbergs tillägg är intressanta eftersom de skulle kunna vara mynt som ej finns med i ovanstående förteckning. Det rör sig i alla tre fallen om mynt med slät sköld utan rosor:

- Frånsidans krona nr 15 samt SVE i omskriften.
- Punkt efter valör-ettan och punkt före ÖR (punkt före ettan saknas således).
- Kungakrona med mycket speciell kronring.

Idag känner vi till att kungakronorna 6c, 7a, 7b och 7c förekommer tillsammans med slät sköld utan rosor. Det skulle vara värdefullt med ett foto av myntet eftersom ingen av de ovannämnda kungakronorna stämmer på beskrivningen (se vidstående skiss). Hallborg och Hartmann tog ju inte med kungakronorna i sin förteckning så Wedbergs kommentar väcker en del frågor.

Wedbergs skiss av kronringen

Var det denna han såg?

Dokumenthistorik

- 2017-09-28 Ändrat nr 124 till 124a. Kompletterat med 124b.
- 2017-01-13 Språklig översyn. Inget ändrat i sak.
- 2016-11-30 Mynt #133½ har utgått. Det visade sig vid ytterligare granskning att myntet hade omskriften CVPREA, dvs nr #133.
- 2016-10-20 Mynt #88h, #105c och #130b har tillkommit. Mynt #126 var fel och har ersatts av #119½.
- 2014-11-12 Mynt #76½ har tillkommit
- 2014-11-06 Mynt #123 har bytt namn till #123b. Mynt #123a har tillkommit.
- 2014-01-15 Mynt #74½ har strukits. Samma som #77. Foto från #74½ har flyttats till #77.
- 2013-10-25 Det har visat att mynt #107c ibland saknar punkt efter valör-ettan.
- 2013-10-07 Kompletterat med mynt #133½. BM-myntet flyttat från #133.
- 2013-07-06 Kompletterat med mynten #55½ och #74½.
Ett stort tack till Jan-Olof Björk som ställt fotografier till mitt förfogande.
- 2013-02-26 Kompletterat med mynt #94i och #105½.
- 2013-01-31 Mynt #88c kan även ha frs-prydn typ 7. Normalt är det typ 4.
- 2013-01-29 Lagt in bilder på rikssköldar i tabellen. Inget ändrat i sak.
- 2013-01-13 Mynten #103c och #128½ har tillkommit.
- 2013-01-02 Mynt #53 har delats upp i #53a och #53b.
- 2012-09-13 Det har visat sig att #92 inte finns. Det är egentligen #100, men det är mycket svårt att se på mynt med sämre kvalitet.
- 2012-06-09 Mynt #110 är ändrat från unik till XR
Mynt #108 ändrat namn till #108½
Mynt #108 tillkommit.
- 2012-06-02 Ersatt krona 6d med 7c som möjligt exempel på Wedbergs skiss av en kronring
- 2012-03-20 Kompletterat med kommentarer till Wedbergs upptäckter
- 2012-03-05 Alla egna exempelbilder på mynt har fått nya foton.
Raderna 116a och 116b har skiftat plats i tabellen, definitionerna för mynten är dock oförändrade.
- 2012-02-20 Lagt in förklaring om man kör webbläsaren Explorer.
- 2012-02-16 Rättat ett fel i sammanställningen över omskrifterna.